

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg

Dato: 17. december 2014
Enhed: Sygehuspolitik
Sagsbeh.: SUMTK
Sags nr.: 1407006
Dok nr.: 1602618

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg har den 3. december 2014 stillet følgende spørgsmål nr. 292 (Alm. del) til ministeren for sundhed og forebyggelse, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra ikke-medlem af udvalget Erling Bonnesen (V).

Spørgsmål nr. 292:

"Med henvisning til artiklen "Svensk opbakning til tysk kritik af dansk atomaffald", der blev bragt i Information den 2. december 2014, bedes ministeren redegøre for:

- a. de problemstillinger der rejses i artiklen, herunder hvorfor den danske regering anvender en planlægning på laveste/dårligste niveau, som ikke ville kunne godkendes i Sverige?
- b. om ministeren ikke er enig i at den danske planlægning burde foretages på højeste/bedste niveau af hensyn til miljøet, naturen, den danske befolkning og vore nabolande?
- c. hvordan ministeren vil løse problemerne som følge af at atomaffaldet tilsyneladende er blandet sammen?
- d. om ministeren er enig i udmeldingen fra Sverige om, at de 233 kg. såkaldt dansk "særligt affald" skal behandles som højaktivt affald, på samme måde som det gøres i Sverige?
- e. hvem der har ansvaret for, som det fremgår af artiklen, at dele af det danske atomaffald er forkert klassificeret, og hvilke initiativer ministeren vil lægge op til i den anledning?
- f. hvordan ministeren mener, at problemerne skal løses, med at dele af det danske atomaffald er mere langlivet, end de danske planer lægger op til, hvilket må formodes, at betyde, at den aktuelle danske planlægning er utilstrækkelig?
- g. hvad ministeren kan oplyse om de svenske erfaringer, og om ministeren vil anbefale, at Danmark indgår i et tættere samarbejde med svenskerne om planlægningen og håndteringen af det danske atomaffald?"

Svar:

Sundhedsstyrelsen/Statens Institut for Strålebeskyttelse har vedrørende spørgsmålets punkt a oplyst følgende:

"I artiklen "Svensk opbakning til tysk kritik af dansk atomaffald", bragt i Information den 2. december 2014 fremgår det, at Johan Swahn, direktør i MKG, Miljöorganisationernas kärnavfallsgranskning i Sverige, finder, at sikkerhedskriterier opstillet for et slutdepot efter lukning i Danmark definerer en lavere standard end foreskrevet i svensk lovgivning. Statens Institut for Strålebeskyttelse kan i den anledning oplyse, at det fremgår af de svenske strålebeskyttelsesmyndigheders anvisninger om beskyttelse af mennesker og miljø i forbin-

delse med deponering af radioaktivt affald (SSMFS-2008-37), at det svenske kriterie for godkendelse af sikkerhed er på niveau med de danske referencedoser for et slutdepot efter lukning (0,01 mSv om året). Vurdering af sikkerhed og godkendelse af depoter til deponering af radioaktivt affald foregår således med baggrund i de samme grundlæggende kriterier for sikkerhed i både Sverige og Danmark. I SSMFS-2008-37 angives også tidsrum over hvilket den strålebeskyttelsesmæssige sikkerhed ved et depot skal vurderes. Vedrørende disse aspekter af sikkerhed for et dansk slutdepot henvises til besvarelsen af spørgsmålets punkt f.”

Vedrørende spørgsmålet punkt b henvises til besvarelsen af punkt a.

Vedrørende spørgsmålets punkt c henvises til besvarelsen af SUU, alm. del, spørgsmål 233.

Sundhedsstyrelsen/Statens Institut for Strålebeskyttelse har vedrørende spørgsmålets punkt d oplyst følgende:

”Dansk Dekommissionering har i et notat med titlen ”Det særlige affald – indhold af radioaktive stoffer, udbrænding og varmeudvikling” redegjort for det særlige affalds karakteristika, herunder det særlige affalds oprindelse, bestanddele, mængder, aktivitetsindhold og varmeudvikling. De nukleare tilsynsmyndigheder har i et svar meddelt at det særlige affald, som beskrevet i notatet, ikke skal klassificeres som højaktivt affald, men tilføjer, at ”da det særlige affald omfatter enheder med vidt forskellige aktivitets- og effektkoncentrationer, vil sikkerheden ved slutdeponeringen af det særlige affald (og det øvrige affald) først kunne dokumenteres i forbindelse med de specifikke vurderinger for en valgt depot/lagerløsning og under hensyntagen til alle relevante egenskaber af affaldet.” Der er således ikke på baggrund af klassifikationen af det særlige affald taget stilling til en endelig deponeringsløsning for dette affald. I Beslutningsgrundlag for et dansk slutdepot for lav- og mellemaktivt affald, der indgik i redegørelse R4 af 15. januar 2009 fra ministeren for sundhed og forebyggelse til Folketinget fremgår det endvidere, at det danske affald omfatter langlivet lav- og mellemaktivt affald, fx det særlige affald, og at denne del af affaldet kan være afgørende for valg af depotkoncept og for resultatet af sikkerhedsvurderinger m.m. af et evt. dansk slutdepot. Dette fremgår også af de gennemførte forstudier, der blev offentliggjort i maj 2011.”

Dansk Dekommissionering har supplerende oplyst, at de 233 kg særligt affald klassificeres efter IAEA's retningslinjer som mellemaktivt affald.

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af SUU, alm. del, spørgsmål 280.

Sundhedsstyrelsen/Statens Institut for Strålebeskyttelse har vedrørende spørgsmålets punkt e oplyst følgende:

”Det danske radioaktive affald klassificeres i overensstemmelse med anvisningerne i IAEA's publikation GSG-1, Classification of radioactive waste. I GSG-1 præsenteres ingen specifikke, kvantitative kriterier for afgrænsning af affaldskategorier. I stedet fokuseres på opretholdelsen af langsigtet sikker håndtering og opbevaring (”long term safety”). I dokumentet opstilles kvalitative mål for klassifikation af affald, samt kvantitative mål som kan bruges i specifikke vur-

deringer af "long term safety" for en given mængde og type af affald med en given deponeringsløsning. Klassifikationen af det danske radioaktive affald afspejler således en kvalitativ klassificering. Den endelige demonstration af "long term safety" kan først leveres, når alle relevante kvantitative mål for affaldet kan vurderes i sammenhæng med et valgt depot koncept og et veldefineret geologisk deponeringsmiljø.

I artiklen fremføres, at Gerhard Schmidt fra det tyske Öko-Institut i Darmstadt finder det danske affald forkert klassificeret. Der refereres her til, at det i arbejdsrapporten antages, at affaldet skal deponeres således at aktiviteten i affaldet efter 300 år er aftaget til under frivælsesniveauer for radioaktive stoffer. Dette er ikke et kriterie for deponeringen af det danske radioaktive affald, og kritikken har ikke bund i faktuelle forhold."

Der henvises i øvrigt til besvarelsen af SUU, alm. del, spørgsmål 231.

Sundhedsstyrelsen/Statens Institut for Strålebeskyttelse har vedrørende spørgsmålets punkt f oplyst følgende:

"De særlige forhold der skal tages i betragtning med henblik på deponering af langlivet radioaktivt affald, er bl.a. adresseret i Beslutningsgrundlaget for et dansk slutdepot for lav- og mellemaktivt affald (2008), samt i Dansk Dekommissionerings forstudie om depotkoncepter fra 2011. Der er i disse dokumenter ikke givet udtryk for at hensynet til sikkerheden over lang tid i forbindelse med deponering af de langlivede dele af det danske radioaktive affald, skulle fraviges. I forstudierne tages således udviklingen af et depot over perioder på tusinder af år under overvejelse. Forstudierne er såkaldte "feasibility studies", dvs. studier der skal afdække om etablering af et slutdepot kan gennemføres under overholdelse af de opstillede sikkerhedskriterier. Yderligere, og mere detaljerede, studier skal gennemføres når en lokalitet med veldefineret deponeringsgeologi samt et depot koncept er defineret. Disse studier skal bl.a. også se på scenarier for udvikling af et depot over lange tidshorisonter."

Jeg kan henholde mig til det af SST/SIS oplyste.

Vedrørende spørgsmålets punkt g kan jeg oplyse, at såfremt det besluttes at gå videre med slutdepotsprojektet, vil et uafhængigt internationalt ekspertpanel blive inddraget for at granske processen og de tekniske forhold omkring etablering af et slutdepot, herunder sikkerhedsanalyserne, jf. besvarelsen af spørgsmål 237. Som det også fremgår af besvarelsen af spørgsmål 237, har det svenske firma Studsvik været inddraget ved udarbejdelsen af forstudierne.

Med venlig hilsen

Nick Hækkerup / Tove Kjeldsen